

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1А, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, [e-mail: arch@vas.bg](mailto:arch@vas.bg)

Изх. № 269

Дата: 18.04.2023 г.

**ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ
НА НАКАЗАТЕЛНАТА КОЛЕГИЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

СТАНОВИЩЕ

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

по тълкувателно дело № 2/2023 г.

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ СЪДИИ,

С разпореждане на Председателя на ВКС от 09.03.2023 г. по внесено от главния прокурор искане е образувано тълкувателно дело № 2/2023 г. за даване на отговор на следния правен въпрос:

„Разпоредбата на чл. 343г НК относно предвиденото кумулативно наказание лишаване от право да се управлява моторно превозно средство по чл. 37, ал. 1, т. 7 НК приложима ли е в случаите на престъпление по чл. 343в, ал. 3 във вр. с ал. 1 НК?“

След като се запозна с формулирания въпрос, мотивите към искането, цитираната съдебна практика, Висшият адвокатски съвет намира, че искането е процесуално допустимо, доколкото са налице предпоставките по чл. 124, ал. 1, т. 1 ЗСВ за постановяване на тълкувателно решение.

I. Становище по поставения въпрос:

Във всяка от трите алинеи на чл. 343в от НК са очертани признаците на самостоятелни състави на престъпления по транспорта. С разпоредбата на чл. 343в, ал. 3 от НК законодателят е инкриминирал случаите на управление на моторно превозно средство в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство. За това престъпление е предвидил да бъде наложено наказанието, посочено в ал. 1 на чл. 343в от НК.

С чл. 343г от НК (в редакцията от ДВ бр. 75/2006г. в сила от 13. 10. 2006г.) законодателят е предвидил налагане и на кумулативно наказание по чл. 37, ал. 1, т. 7 НК, но само за отделни състави на престъпления, които е посочил чрез изчерпателното им изброяване – чл. 343, 343а, 343б, 343в, ал. 1 НК. Между тях не фигурира съставът на престъплението по чл. 343в, ал. 3 от НК.

В наказателното право основен принцип е този на законоустановеност на съставите на престъпления и налаганите за тях наказания. Прилагането му предполага за извършено престъпление да бъде налагано само предвиденото по вид и размер в наказателния закон наказание и то да бъде индивидуализирано съобразно императивните нормативни правила и изисквания. Затова и съдът няма правомощие по свое усмотрение да налага наказание, което не е предвидено в санкционната норма на наказателния закон.

В разпоредбата на чл. 343г от НК изчерпателно са посочени съставите на престъпления, за които е предвидено налагането на наказание лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 7 от НК. За деянията по чл. 343в, ал. 2 и 3 НК не е предвидено налагането на наказание лишаване от права. Препращането на ал. 3 на чл. 343в от НК е единствено към санкцията, предвидена в ал. 1 НК, но не и към наказанието по чл. 343г от НК.

След като законодателят не е предвидил за извършено престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК налагането на кумулативно наказание лишаване от право да се управлява МПС, то съдът не разполага с възможност по свое усмотрение да стори това. Противното би било израз на недопустимо разширително тълкуване или прилагане на материалния закон по аналогия. Съгласно чл. 46 ЗНА разпоредбите на нормативните актове се прилагат според точния им смисъл, а наказателна, административна или дисциплинарна отговорност не може да се обосновава на прилагане на закона по аналогия.

Нормата на чл. 343в, ал. 3 от НК е приета през 2016г. Ако волята на законодателя е била да предвиди за това деяние и кумулативно наказание лишаване от право да се управлява МПС, то той би изменил разпоредбата на чл. 343г от НК, като включи в нейния обхват и престъплението по чл. 343в, ал. 3 НК. Явно нормотворецът не е преследвал тази цел.

Волята на законодателя да не предвиди санкция лишаване от права за транспортните престъпления по чл. 343в, ал. 2 и ал. 3 от НК следва и от обстоятелството, че докато деецът по ал. 1 е правоспособен водач, то тези по ал. 2 и ал. 3 са неспособни или лишени от това право, а никой не може да

бъде лишен от право, което не притежава. В тази насока са принципните постановки на т. 6 на ППВС 1/83г.

По изложените аргументи, Висшият адвокатски съвет отстоява позицията, че разпоредбата на чл. 343г НК относно предвиденото кумулативно наказание лишаване от право да се управлява моторно превозно средство по чл. 37, ал.1, т. 7 НК е неприложима в случаите на престъпление по чл. 343в, ал. 3, вр. ал. 1 от НК.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ: /п/

АДВ. Д-Р ИВАЙЛО ДЕРМЕНДЖИЕВ